7/19219

T.C.
Çevre ve Orman Bakanlığı

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-23
Konu : Sayın Kemal DEMİREL' in
7/19219 No'lu Yazılı Soru Önergesi

09/01/2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 11.12.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-27918 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL' in "İstanbul' daki kirliliğe maruz kalan su kaynakları ile katı ve sıvı atıkların işlenmesine ilişkin ", 7/19219 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK
Cevabi yazı (3sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

Söğütözü Caddesi No:14/E Kat:1 06560 Beştepe / ANKARA
Ayrıntılı bilgi için irtibat: Hüseyin AYTAÇ / Şube Müdürü. Telefon: (312) 207 67 52 Faks : (312) 207 67 88
e-posta : h.aytac@cevreorman.gov.tr Web : http://www.cevreorman.gov.tr

7/19219

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL DEMİREL' İN 7/19219 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI

1,2,6. İstanbul'da atık sular dereler aracılığıyla veya doğrudan deşarjlarla Marmara Denizine ulaşmaktadır. Kirliliğin en büyük kaynağı, endüstri tesislerinden gelen arıtılmamış atık sulardır. Kayıtlarda atık suyu olan tesislerin 1249 adedinin atık su arıtma tesisinin olduğu görülmektedir. Alıcı ortama deşarj eden atık su arıtma tesislerinin "Deşarj İzinleri" İl Müdürlüğümüz tarafından, kanala deşarj izinleri için ise İSKİ Genel Müdürlüğü tarafından "Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı" verilmektedir. İSKİ Genel Müdürlüğü verilerine göre, İstanbul genelinde işletilmekte olan evsel kaynaklı atık sular için 12 adet atık su arıtma tesisi mevcut olup, bunların 8 adedi ön arıtma yaptıktan sonra atık suyu derin deniz deşarjı ile Marmara Denizi'ne vermektedir. 10 adet atık su arıtma tesisi ise planlama aşamasındadır. İlimizde İl Müdürlüğümüz ve İSKİ Genel Müdürlüğü tarafından denetimler yapılmaktadır.

3.1954 senesinde sanayi bölgesi ilan edilen Haliç, çevre de kurulan birçok sanayi kuruluşunun atıkları ile hızla kirlenmiştir. Haliç'in kurtarılması için çeşitli projeler gündeme gelmiş, 1995 yılında "Haliç Çevre Koruma Projesi" başlatılmıştır. Haliç'in güneyinden ve kuzeyinden derelerle veya doğrudan Haliç ve Marmara denizini kirleten atık suların toplanarak Yenikapı Arıtma Tesisine ulaştırılması amacıyla, terfi merkezleri, kollektör ve ana toplayıcı kanallar, dere ıslahları yapılmıştır. Yenikapı Arıtma Tesisinin tam kapasiteyle çalışması ve bölgenin atık suları ve yağmur sularının toplanması için birçok yatırım gerçekleştirilmiştir. Bu projelerin muhtevasında inşa edilen devasa atık su arıtma tesisi, deniz deşarjı, kara boru hattı, tüneller, kollektörler, terfi merkezleri ve atık su şebekeleri ile atık su şebeke yatırımları %99 oranında tamamlanmıştır. Haliç'e ve İstanbul Boğazına evsel ve endüstriyel atık su girişi önlenmiştir. 5 Milyon m3 çamur taranarak Haliç'in etrafı rahatsız edici kötü kokudan tamamıyla arındırılmıştır. Bölgeye yapılan kaçak deşarjları önlemek amacı ile denetimler yapılmaktadır.

4.Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin 27 ve 28 nci maddeleri gereğince atık bertaraf tesisi kurmak ve işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler Bakanlığımızdan Ön lisans ve Lisans almakla yükümlüdürler. Türkiye de sadece bir adet endüstriyel atık düzenli depolama alanı ve bir tane de endüstriyel atık yakma tesisi (İZAYDAŞ) bulunmaktadır. İZAYDAŞ' ın yakma kapasitesi 35.000 ton/yıl, depolama kapasitesi ise, 790.000 m^3 tür. İzmit Atık ve Artıkları Arıtma Yakma ve Değerlendirme A.Ş. İZAYDAŞ dışında lisanslı bertaraf tesisi olmamakla birlikte, lisanslı geri kazanım tesisleri bulunmaktadır. İZAYDAŞ' ın yıllık yakma kapasitesi 35.000 ton/yıl, depolama kapasitesi ise, 790.000 m^3tür.

Ülkemizde İZAYDAŞ'ın yanı sıra 70 civarında tesise geçici çalışma izni / lisans verilmiştir. Bu tesisler genellikle, Kocaeli, İzmir, İstanbul, Ankara, Eskişehir, Hatay, Kayseri illerinde yer almaktadır. Bunun yanı sıra, bazı tehlikeli atıkları(boya çamuru, II. Kategori atık yağ, kullanılmış lastik, yağ ile kontamine üstübü gibi) enerji geri kazanımı amacıyla alternatif yakıt olarak kullanan 19 çimento tesisi lisanslandırılmıştır. Lisans/geçici çalışma izni alan tesisler ve çimento fabrikalarının listeleri www.atikyonetimi.cevreorman.gov.tr adresinde yayınlanmakta ve güncellenmektedir.

7/19219

Diğer yandan İZAYDAŞ ın kapasitesi yeterli olmadığından, tehlikeli atıkların envanterinin çıkartılarak, bölgesel boyutta atık yönetim planlarının oluşturulması yönünde 2000 yılında Bakanlığımızca hazırlatılan ve sanayinin yoğun olduğu Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgelerini kapsayan "Tehlikeli Atık Yönetim Projesi" ve Avrupa Birliği 2002 Yılı Mali İşbirliği Programı kapsamında yapılan "Yüksek Maliyetli Çevre Yatırımlarının Planlanması için Teknik Yardım" konulu projede sonuçlarına göre, Marmara Bölgesinde 1 adet , Akdeniz Bölgesinde 1 adet, Ege, Bölgesinde 1 adet yakma ve depolama tesisinin kurulması öngörülmüştür. Ayrıca, Mersin'de özel bir müteşebbis tarafından "Doğu Akdeniz Bölgesi Endüstriyel Atık Entegre Bertaraf Tesisi" projesi ile ilgili çalışma başlamış ve Bakanlığımdan ÇED (Çevresel Etki Değerlendirmesi) Olumlu Belgesini almıştır. Ayrıca Marmara Bölgesinin Trakya kesiminde de İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından çalışmalar sürdürülmekte olup, arazi için yer tahsisi yapılmış, fizibilite çalışması tamamlanmış olup, ÇED süreci başlayacaktır.

5.Ülkemizde katı atıkların toplanması, taşınması ve geri kazanılması ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etki yapmadan nihai bertarafına ilişkin yükümlülük, yetki ve sorumluluklar 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 14 ve 15'inci maddeleri ile Belediyelere ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'inci maddesi ile Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu gereği; her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili Yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Bu kapsamda katı atıkların, kaynağında ayrı toplanması, taşınması, geri kazanılması, bertarafı, mevcut vahşi depolama sahalarının rehabilitasyonu ve bu tesisler için yer seçimi kriterleri ile ilgili esaslar, 14.03.1991 tarih ve 20814 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" ile belirlenmiştir.

Bakanlığımızın 2003 yılında yayınlanan 2003/8 sayılı Katı Atık Genelgesi ile; il genelinde bölgesel işbirliği yapabilecek belediyelerin ve alternatif katı atık depolama alanlarının belirlenmesi istenmiştir. Ayrıca vahşi atık depolama alanlarının ise Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği doğrultusunda kapatılarak rehabilite çalışmalarının başlatılması gerektiği yönünde tüm Valilikler talimatlandırılmıştır.

Bakanlığımızca bu noktadan hareket edilerek ülke genelinde birlik oluşturan belediyelere öncelik verilerek çalışmalar bölgesel düzeyde yürütülmekte olup, illere her türlü teknik ve finansal destek sağlanarak belli bir aşamaya getirilmiştir.

Asya ve Avrupa yakasında olmak üzere iki adet düzenli depolama sahası bulunmaktadır.

1- Şile-Kömürcü oda Düzenli Çöp Depolama Sahası

İstanbul ili Anadolu yakasında günde yaklaşık 2000-2500 ton atık üretilmektedir. Bu atıklar ilçe belediyeleri tarafından transfer istasyonlarına getirilmekte ve burada silolara dökülerek sıkıştırılmaktadır. Sıkıştırılan atıklar özel silo taşıyan araçlarla depo sahasına taşınmaktadır.

Saha yaklaşık 63 hektar olup, Çevre ve Orman Bakanlığından kiralanmıştır. Sahada 1995 yılından bu yana düzenli depolama yapılmaktadır. Şehir merkezine uzaklığı yaklaşık.40-45 km, en yakın yerleşim birimine ise 4 km uzaklıktadır.

2-Göktürk-Oda yeri Düzenli Çöp Depolama Sahası

İstanbul ili Avrupa yakasında günde yaklaşık olarak 6000-7000 ton atık üretilmektedir. Bu atıklar ilçe belediyeleri tarafından transfer istasyonlarına getirilmekte ve burada silolara dökülerek sıkıştırılmaktadır. Sıkıştırılan atıklar özel silo taşıyan araçlarla çöp sahasına taşınmaktadır. Eski bir maden ocağı olan saha, 20-25 yıllık kapasiteye sahiptir. Sahada 1995 yılından bu yana düzenli depolama yapılmaktadır. Şehir merkezine uzaklığı yaklaşık 45 km'dir.

T.C. ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ 1923